

**Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas uzklauššanas sanāksme par
par SIA "ZAAO" iesniegto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projektu
cieto sadzīves atkritumu poligonā "Daibe"**

PROTOKOLS

cieto sadzīves atkritumu poligona „Daibe” administrācijas ēkā, “Stūri”, Stalbes pagastā, Pārgaujas novadā.

2019.gada 16.augustā

Nr.17

Sanāksmi vada:

V. Uzvārds, Regulatora pārstāvis

Piedalījās:

V.Uzvārds, Valmieras pilsētas pašvaldības pārstāvis

V.Uzvārds, Naukšēnu novada pašvaldības pārstāvis

Uzaicinātie:

V.Uzvārds, SIA "ZAAO" pārstāvis

V.Uzvārds, SIA "ZAAO" pārstāvis

V.Uzvārds, SIA "ZAAO" pārstāvis

V.Uzvārds, SIA "ZAAO" pārstāvis

V.Uzvārds, SIA "ZAAO" pārstāvis

Sanāksmi protokolē:

V. Uzvārds, Regulatora pārstāvis

Uzklauššanas sanāksmi sāk plkst. 11.05.

Darba kārtība:

1. Informācija par uzklauššanas sanāksmi (Regulatora prezentācija – informācija par tarifu projekta izskatīšanas kārtību, regulēto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu).
2. Komersanta pamatojums par jauno sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projekta apstiprināšanas nepieciešamību.
3. Sanāksmes dalībnieku jautājumi un komersanta pārstāvja atbildes.
4. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku priekšlikumi un ieteikumi par SIA "ZAAO" iesniegto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projektu cieto sadzīves atkritumu poligonā "Daibe" (turpmāk – atkritumu poligons).

1. Informācija par uzklauššanas sanāksmes norises kārtību

Regulatora pārstāvis informē klātesošos uzklauššanas sanāksmes dalībniekus par tarifu projekta izvērtēšanas procesu Regulatorā, par regulēto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu, Regulatora kompetencēm sadzīves atkritumu apsaimniekošanas nozarē, par sanāksmes mērķi un norises kārtību (sagatavota Regulatora prezentācija).

Regulatora pārstāvis aicina SIA "ZAAO" pārstāvi iepazīstināt uzklauššanas sanāksmes dalībniekus ar pamatojumu par sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu iesniegšanas nepieciešamību.

2. Komersanta pamatojums par jaunā tarifa apstiprināšanas nepieciešamību.

Komersants ir sagatavojis prezentāciju par jauna sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projekta (turpmāk – tarifa projekts) iesniegšanas nepieciešamību.

SIA “ZAAO” pārstāvis, īsumā iepazīstina, kāpēc SIA “ZAAO” ir aprēķinājis un iesniedzis Regulatorā pārskatīšanai sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projektu.

Atkritumu poligons apkalpo Ziemeļvidzemes atkritumu reģiona pašvaldības, kurās radītie nešķirotie sadzīves atkritumi tiek nogādāti uz atkritumu poligonu ”Daibe”.

Atkritumu poligona darbība ir uzsākta 2004.gada 1.decembrī un tā apsaimniekotājs ir SIA “ZAAO”, kurš nodarbojas arī ar sadzīves atkritumu savākšanas pakalpojuma sniegšanu.

Komersants ir saņēmis A kategorijas piesārņojošās darbības atļauju darbībām atkritumu poligonā, kā arī ir reģistrējies Regulatora Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma atkritumu poligonos sniedzēju reģistrā.

SIA “ZAAO” pārstāve iepazīstina sapulces dalībniekus ar spēkā esošo tarifu (52,53 EUR/t pie DRN likmes 43 EUR/t un 56,02 EUR/t pie DRN likmes 50 EUR/t), kurš tika apstiprināts 2018.gada 14.jūnijā un stājās spēkā 2018.gada 19.jūlijā. Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma komponente spēkā esošajā tarifā ir 31,14 EUR/t.

Komersants ir iesniedzis tarifu projektu 2018.gada 15.jūlijā, kurš paredz, ka sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma komponente pieaugs par 14,02 EUR/t vai 45% (45,16 EUR/t), bet kopējais tarifs ar DRN 2020.gadā pie likmes 50 EUR/t pieaugs par 13,23 EUR/t vai 23,6% (69,25 EUR/t).

Tālāk komersants informē par galvenajām izmaiņām, kādēļ ir nepieciešams izskatīt tarifu. Galvenās izmaiņas ir saistītas ar nolietoto pamatlīdzekļu atjaunošanas izmaksām. Tie ir pamatlīdzekļi, kurus SIA “ZAAO” iegādājās Eiropas Savienības (turpmāk – ES) Kohēzijas Fonda (turpmāk – KF) finansētajos projektos pirmajā un otrajā atkritumu poligona attīstības kārtā, t.sk. atkritumu kompaktors, kura iegādei šobrīd ir izsludināts iepirkums; frontālais iekrāvējs, kurš nodrošina atkritumu iekraušanu un piedalās dažādos tehnoloģiskajos procesos; reversās osmozes attīrīšanas iekārtas, kuras ir jāatjauno. Reversās osmozes iekārta ir iegādāta 2006.gadā ar papildinājumiem 2011.gadā, bet ņemot vērā šīs iekārtas agresīvo darba vidi, ķīmisko vielu ietekmi uz iekārtu nolietojumu, kā arī pieaugošo infiltrāta piesārņojuma līmeni, kas jāattīra atbilstoši vides normatīvu prasībām, iekārta ir gan morāli, gan tehniski nolietojusies.

SIA “ZAAO” pārstāvis, šobrīd tiek būvēta arī atsevišķa krātuve inerto ražošanas atkritumu apglabāšanai, kur ietekme uz regulējamo pakalpojumu varētu būt nākotnē, pārdalot tehnikas un darbaspēka resursus, kas apkalpos arī jauno krātuvi. Komersants iepazīstina ar atkritumu poligona teritoriālo plānu, kurā norādītas nākamās atkritumu poligona attīstības kārtas. 2018.gadā SIA “ZAAO” bija iesniedzis projekta pieteikumu par bioloģiski noārdāmo atkritumu (turpmāk – BNA) apstrādi ES KF finansējuma saņemšanai atklātā konkursā, taču projekta pieteikums tika noraidīts nepietiekamā finansējuma dēļ.

Regulatora pārstāvis, saskaņā ar publiski pieejamo informāciju SIA “ALAAS” atteicās no viņiem piešķirtā finansējuma, kas bija paredzēts BNA pārstrādes tehnoloģiju ieviešanai. Vai jūs uz to nevarējāt pretendēt?

SIA “ZAAO” pārstāvis, SIA “ALAAS” no finansējuma atteicās jo piešķirtais finansējums, kas bija palicis pāri pēc SIA “Getliņi EKO” projekta realizācijai piešķirtā finansējuma, bija nepietiekams SIA “ALAAS” projekta realizācijai un ES prasību izpildei. Šis pāri palikušais finansējums ir nepietiekams arī SIA “ZAAO” BNA pārstrādes tehnoloģiju ieviešanai. Un pašlaik atkritumu poligoni

nav prioritāte Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai. Pagaidām SIA “ZAAO” nav risinājuma BNA pārstrādei, lai gan no 2021.gada 1.janvāra pašvaldībās ir jāuzsāk BNA dalīta vākšana, bet kur savāktos atkritumus likt – nav.

SIA “ZAAO” pārstāvis, pie turpmākajiem atkritumu poligona attīstības pasākumiem jāmin arī tas, ka būtu nepieciešams reorganizēt iebraukšanas ceļu atkritumu poligona teritorijā, jo tas ir neveiksmīgs. Komersantam ir nepieciešami vēl vieni svāri iekšējai uzskaitē, lai nosvērtu atkritumus pēc tehnoloģiskajiem procesiem. Bet šie vēlamie uzlabojumi pagaidām tarifu projektā nav iekļauti.

SIA “ZAAO” pārstāvis, attiecībā uz investīcijām reversās osmozes iekārtās, viens no iemesliem ir tas, ka pirmās investīciju kārtas moduļi jau ir nolietojušies un komersants pagājušā gada beigās saskārās ar neparedzētu iekārtu tehnisko problēmu – iekārtas ķīmisku savienojumu veidošanos uz membrānām, kas neļāva plūst tālāk ūdenim. Ūdens vienkārši neattīrījās. Tāpēc šīs vasaras beigās SIA “ZAAO” ir realizējis ķīmikāliju iepirkumu, lai mainītu ķīmiskos reaģentus infiltrāta attīrīšanai.

Savukārt, lai iekārtas elektronika un citi detaļu savienojumi būtu pasargāti no agresīvās darba vides, nepieciešams uzlabot gaisa attīrīšanas iekārtas. Šobrīd reversās osmozes iekārtas atrodas divos jūras konteineros, kas no apkopju un uzturēšanas viedokļa ir neatbilstoši. Rekomendācija gan no iekārtas uzturētājiem, gan no ražotājiem ir šīs iekārtas ievietot apsildāmā angārā (ēkā), lai apkopi un gaisa kvalitāti varētu nodrošināt tādu, lai nerastos papildus slodze uz iekārtas detaļu savienojumiem un elektroniku. Jau šoruden SIA “ZAAO” veiks projektēšanas darbus, pēc tam – iepirkumu uz pašu būvniecību un iekārtu piegādi, lai jau 2020.gadā varētu pabeigt reversās osmozes iekārtu pārbūvi.

Tālāk SIA “ZAAO” iepazīstina ar atkritumu poligona raksturlielumiem.

2018.gadā kopējais atkritumu poligonā pieņemtais atkritumu daudzums bija 58 308 t, tarifu projektā plānotas – 54 784 t, tai skaitā nešķiroti sadzīves atkritumi attiecīgi – 28 367 t un 28 413 t, kas ir apmēram puse no kopējā atkritumu daudzuma. Apglabātais sadzīves atkritumu daudzums 2018.gadā bija 12 691 t vai 53% no kopējā apglabātā atkritumu daudzuma un tarifu projektā plānots – 13 688 t jeb 56% no kopējā apglabātā atkritumu daudzuma. Apglabāšanas īpatsvars no ievestā sadzīves atkritumu daudzuma, kas ietekmē tarifu, 2018.gadā bija 45% un tarifu projektā plānots – 48%.

Atkritumu poligons lielākoties ir izveidots, ieguldot ES un citu finansējuma atbalsta līdzekļus. Atkritumu poligona un reģionālās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidē ieguldītie līdzekļi veido 11 351 735 EUR, t.sk. 7 875 905 EUR ES un citu atbalsta instrumentu finansējums.

Šobrīd pakalpojuma sniegšanai ir nodarbināti 28 atkritumu poligona struktūrvienības darbinieki un uz tarifu ir attiecināta daļa no 17 pārvaldes darbinieku izmaksām.

Pakalpojuma sniegšanā tiek izmantoti gan SIA “ZAAO” īpašumā esošie pamatlīdzekļi, gan arī nomātie.

Viens no būtiskākajiem izmaksu posteņiem tarifu projektā ir atkritumu mehāniskās apstrādes izmaksas. Atšķirībā no spēkā esošā tarifa komersanta speciālisti ir secinājuši, ka papildus maisiņu atvērējam, tomēr ir nepieciešams pieslēgt arī atkritumu smalcinātāju, kas rada izmaiņas tehnoloģiskā procesa plūsmās un izmaksās.

BNA, kas tiek atšķiroti, tiek nogādāti uz kompostēšanas laukumu, kur tie stabilizējas un pēc tam tos nogādā uz atkritumu krātuvi un izmanto kā pārklājamo materiālu. Tehniskā komposta kvalitāte nav tāda, lai to realizētu ārpus atkritumu poligona.

Atkritumi pašlaik tiek apglabāti otrajā krātuvē, jo pirmā atkritumu krātuve, kas tika uzsākta ekspluatēt 2004.gadā, ir papildīta un daļēji rekultivēta. Šobrīd otrā krātuve atbilstoši uzmērījumiem ir aizpildīta par 88%, bet tehniskais projekts paredz, ka pēc 2.krātuves piepildīšanas sadzīves atkritumu apglabāšana tiks veikta starp pirmo un otro krātuvi, izveidojot starpkrātuvi, kuras ietilpība pēc uzmērījumiem ir 221 590 m³. Saglabājoties esošajam atkritumu apglabāšanas apjomam, šī jaunā starpkrātuve varētu kalpot ~ 6 gadi.

Pirmā krātuve nav līdz galam rekultivēta, jo šobrīd krātuves mala tiek izmantota jaunās starprātuves veidošanā. Tas ir arī iemesls, kāpēc pirmo krātuvi vēl nav iespējams nodot ekspluatācijā, par faktiskajām izmaksām ziņojot Valsts vides dienestam, kā to paredz normatīvie akti.

Attiecībā uz infiltrāta attīrīšanas iekārtām, ir nepieciešams palielināt reversās osmozes jaudu, lai nodrošinātu infiltrāta attīrīšanu atbilstoši vides normatīvo aktu prasībām. Ja šobrīd SIA ZAAO infiltrāta attīrīšanas jauda ir 7 m³/h, tad pēc aprēķiniem nepieciešams palielināt jaudu vismaz līdz 12 m³/h. Šobrīd pie esošajiem laika apstākļiem ir pilns infiltrāta uzkrāšanas baseins un arī krātuve ir piepildīta ar infiltrātu. Tarifu projektā plānots attīrīt 38 035 m³ infiltrāta, pamatojoties uz 2017.gada darbības rādītājiem – 39 268 m³, jo 2018.gada nogalē tehnisko bojājumu dēļ iekārta nestrādāja ar pilnu noslodzi.

Nākamā sadaļa ir sabiedrības informēšanas un izglītošanas izmaksas, kas ir saistītas ne tikai ar atkritumu poligona darbību, bet arī ar sadzīves atkritumu savākšanas pakalpojuma nodrošināšanu. Uz tarifu projektu ir attiecinātas tās izmaksas, kas notiek uz vietas izglītības centrā “URDA” – tās ir nodarbības, stundas un ekskursijas, kas ir saistītas ar atkritumu poligona darbību un atkritumu apglabāšanas pakalpojumu.

Nākamais objekts, kas ietekmē tarifu projekta izmaksas, ir SIA “ZAAO” meitas uzņēmums SIA “ZAAO Enerģija”, kas nodrošina poligona gāzes apsaimniekošanu un elektroenerģijas ražošanu, pārdodot to obligātā iepirkuma ietvaros. Par gūto peļņu tiek samazinātas izmaksas, kas nepieciešamas regulējamā pakalpojuma nodrošināšanai. Ņemot vērā 16.03.2010. Ministru kabineta noteikumu Nr.262 “Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību” 37.10.punktā noteikto, no š.g. 1. jūnija elektroenerģijas iepirkuma cenai tiek piemērots koeficients 0,8, tādējādi gūtie ieņēmumi, pārdodot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, būtiski samazinās. Tas atstāj ietekmi uz SIA “ZAAO Enerģija” saimnieciskās darbības rezultātu, tādējādi peļņa, par kuru iespējams samazināt izmaksas, kas rodas sniedzot sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu, ir būtiski zemāka.

Tiek veikti arī dažādi infrastruktūras uzlabojumi un papildinājumi, lai izmantotu siltumenerģiju, kas rodas elektroenerģijas ražošanas procesā. Tāpēc ir izveidota žāvēšanas iekārta, lai siltumu izmantotu beramo kravu (malkas) žāvēšanai. SIA “ZAAO” ir vienojies ar vienu no uzņēmējiem, kas nodarbojas ar malkas sagatavošanu, ka viņš sadarbībā ar SIA “ZAAO” izmēģinājuma perioda laikā novērtēs, vai radušais siltums turpmāk varētu tikt izmantots malkas žāvēšanā kādi resursi abām iesaistītajām pusēm ir nepieciešami. Ārējs siltumenerģijas patērētājs ir nepieciešams tikai vasaras periodā, ziemas periodā komersants izmanto siltumu pašu saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

SIA “ZAAO” iepazīstina ar izmaksu apkopojumu atbilstoši metodikai pa izmaksu posteņiem uz vienu pieņemto atkritumu tonnu.

Izmaksu ietekmējošie faktori, kas varētu mainīties tarifu projekta izskatīšanas gaitā ir šādi:

- elektroenerģijas izmantošanas cena – atbilstoši iepirkuma rezultātam, kam jānoslēdzas tuvākā mēneša laikā;
- reversās osmozes attīrīšanas iekārtas ķīmijas izmantošanas izmaksas – atbilstoši iepirkuma rezultātam;
- reversās osmozes attīrīšanas iekārtas pārbūves izmaksas un ekspluatācija – ievērojot aizdevējstādes noteikto aizdevuma atmaksāšanas laiku;
- frontālā iekrāvēja iegādes/vai ilgtermiņa nomas izmaksas;
- degvielas cenu izmaiņu prognožu apmērs;

- darbības procesu pārdalīšana (kopējo izmaksu attiecināšanas modeļa saskaņošana), uzsākot ražošanas atkritumu apglabāšanas krātuves ekspluatāciju.

Komersants paskaidro, ka jaunā ražošanas krātuve paredzēta tikai AS "Valmieras stikla šķidra" ražošanas atkritumiem, ko veido stikla šķiedras atkritumi, kas ir vairāk nekā 8 000 t gadā. Šobrīd šie atkritumi tiek apglabāti otrajā krātuvē. Krātuves būvniecība tiek nodrošināta par līdzekļiem, ko novirza Valmieras pilsētas pašvaldība un par šo ieguldījuma vērtību ir palielināts arī SIA "ZAAO" pamatkapitāls.

3. Sanāksmes dalībnieku jautājumi un komersanta pārstāvju atbildes

Valmieras pilsētas pašvaldības pārstāvis, uz cik ilgu laiku varētu būt šis jaunais tarifs?

SIA "ZAAO" pārstāvis, tarifu izskatīt reizi divos, trijos gados būtu optimālākais variants. Šis iesniegtais tarifu projekts apsteidz optimālo variantu (tikai gads pagājis pēc spēkā esošā tarifa spēkā stāšanās), bet tā kā plānotas lielas investīcijas pamatlīdzekļu atjaunošanā, jo savādāk nav iespējams sniegt pakalpojumu atbilstoši vides normatīvo aktu prasībām, tad šoreiz bija nepieciešams tarifu aprēķināt un iesniegt ātrāk. Izmaiņas sagaidāmas arī tad, ja tiks rasts risinājums BNA pārstrādei atbilstoši ES direktīvu prasībām. Tad atkal būs nepieciešams izstrādāt jaunu tarifu projektu.

Regulatora pārstāvis, metodika nosaka, ka komersants var iesniegt tarifu projektu, kad viņam tas ir nepieciešams. Savukārt no Regulatora puses metodikā ir iekļauts noteikts parametrs – ja izmaksas uz vietu tonnu kļūst lielākas vai mazākas par 5%, salīdzinot ar spēkā esošo tarifu, tad komersants tiek aicināts skaidrot radušos situāciju, kā arī nepieciešamības gadījumā izstrādāt jaunu tarifu projektu.

SIA "ZAAO" pārstāvis, pēc līdzšinējās pieredzes, ja tarifa izskatīšanas laikā mainās kādas izmaksas vai ir bijuši iepriekš nezināmi apstākļi, kas ietekmē izmaksas, tad komersants precīzē izmaksas tarifu projekta izskatīšanas laikā, tāpēc tās var atšķirties, salīdzinot ar to tarifu projekta variantu, kas sākotnēji iesniegts Regulatoram.

4. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku priekšlikumi.

Regulatora pārstāvis dod vārdu sanāksmes dalībniekiem priekšlikumu un ieteikumu paušanai.

Uzklauššanas sanāksmes dalībniekiem nav priekšlikumi un ieteikumi par sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu projektu.

Regulatora pārstāvis pateicas komersanta pārstāvjiem un uzklauššanas sanāksmes dalībniekiem par atsaucību un slēdz sanāksmi.

Uzklauššanas sanāksmi slēdz plkst. 12:37.

Uzklauššanas sanāksmes vadītājs /paraksts/ V. Uzvārds

Protokolētājs /paraksts/ V. Uzvārds